

Titulació	Tipus	Curs
Arqueologia	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Oscar Jane Checa

Correu electrònic: oscar.jane@uab.cat

Equip docent

Josep Maria Vila Carabasa

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Tenir curiositat i la ment desperta sobre el patrimoni del nostre entorn i el passat més o menys recent.

Objectius

Aquesta assignatura és una introducció a l'arqueologia del món modern i contemporani a partir de la teoria i la pràctica de tot allò que té a veure amb el nostre passat més o menys recent, emprant en tot moment les diferents metodologies arqueològiques. Alhora, es donaran eines per redoblar aquesta tasca amb eines pròpies de l'època moderna i contemporània, com són arxius, fonts orals i altres elements que poden complementar la recerca i la prospecció arqueològica.

Referits a coneixements:

- Fer conèixer a l'alumnat de les possibilitats dels períodes modern i contemporani per a l'aplicació de la tècnica arqueològica.
- Fer prendre consciència a l'alumnat de la importància de l'arqueologia com a ciència per complementar els coneixements dels períodes modern i contemporani.
- Desenvolupar el posicionament crític de l'alumnat en relació amb el que és i pot ser l'arqueologia del món modern i contemporani.
- Conèixer els materials d'època moderna i contemporània que es poden trobar en una intervenció arqueològica.

Referits a habilitats i destreses:

- Donar instruments per adquirir la capacitat d'identificació d'elements arqueològics de l'època moderna i contemporània.
- Familiaritzar-se i conèixer alguns dels àmbits d'aquests períodes en què és aplicable l'arqueologia.

Referits a perspectives de futur:

- Ampliar les perspectives de les possibilitats de l'arqueologia del món modern i contemporani.

Resultats d'aprenentatge

1. CM28 (Competència) Reconèixer els requeriments ètics i deontològics de la pràctica professional de l'arqueologia per a desenvolupar-la de manera socialment inclusiva i compatible amb els valors democràtics.
2. KM41 (Coneixement) Identificar les fases necessàries del treball de camp, els contextos idonis per a aplicar-les i l'organització dels treballs de postexcavació a l'entorn de l'arqueologia d'època moderna i contemporània i en procediments forenses.
3. KM42 (Coneixement) Contribuir a la construcció de perspectives inclusives, crítiques i plurals sobre la història recent des de l'arqueologia.
4. SM40 (Habilitat) Inferir hipòtesis concretes situacions, contextos i societats modernes i contemporànies a partir de restes materials obtingudes de la prospecció i/o l'excavació, mitjançant la capacitat d'interpretar històricament els contextos i materials arqueològics i en el context d'estudis multiproxy.
5. SM41 (Habilitat) Aplicar els mètodes i les tècniques de classificació tecnològica més habituals als artefactes arqueològics d'època moderna i contemporània.

Continguts

TEORIA

1. Com enfocar l'arqueologia del món modern i contemporani.
2. Fonts i instruments. Cultura material i arxius per a un mateix propòsit.
3. Una arqueologia del conflicte: guerres, postguerres, espais, escenaris i casos d'intervencions.
4. Arqueologia industrial i dels espais de producció.
5. Economia i territori, transformacions i evolucions del paisatge.
6. Els usos de l'arqueologia moderna i contemporània.

PRÀCTIQUES DE CAMP

Realització d'una activitat de camp i de la corresponent memòria.

VISITES de FORMACIÓ

Realització de fulls de visites.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides			
Classes teòriques dirigides pel professorat; exercicis de pràctiques d'aula	25	1	CM28, KM41, KM42, SM40
Treball de camp	18	0,72	KM41, SM40, SM41
Tipus: Supervisades			
Tutories per a orientar en la realització dels treballs i el conjunt de l'assignatura	10	0,4	CM28, KM41
Tipus: Autònomes			
Estudi personal. Realització de treballs per avaluació	35	1,4	CM28, KM41, SM40

Dirigides: classes teòriques i pràctiques

Supervisades: plantejament i resolució d'exercicis pràctics; realització de les pràctiques de camp.

Autònomes: llegir i interpretar estudis arqueològics sobre el territori, el poblament o els espais agraris; desenvolupar la capacitat d'anàlisi i de síntesi; comunicar oralment i per escrit; fer exercicis teòrics i pràctics.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen de teoria	30%	10	0,4	CM28, KM42, SM41
Full de treball sobre les sortides	20%	10	0,4	CM28, KM41, SM40
Un treball en grup	20%	30	1,2	CM28, KM41, KM42, SM40, SM41
Un treball escrit individual	20%	10	0,4	CM28, KM41, SM40, SM41
Una prova sobre lectures	10%	2	0,08	KM42, SM40

L'avaluació consta de:

- dos treballs: un individual i un en grup, referits a la Sortida de Camp.
- Una fitxa de treball en relació a les visites de formació que es facin.
- Una prova breu sobre les lectures portades a terme.

- Una examen de teoria.

La nota final mínima per aprovar l'assignatura és 5, que serà una mitjana segons la proporció entre totes les proves avaluatives. Si la nota final és inferior o igual a 3 no es podrà reavaluar i l'assignatura estarà suspesa directament. Per poder-se presentar a la recuperació cal haver lliurat un mínim de 2/3 de les proves, sino la nota final serà qualificat amb un "No avaluable". La recuperació serà una prova de conjunt de l'assignatura amb elements que tinguin a veure amb tot allò que s'ha dut a terme (sortides, pràctiques, lectures, etc.).

En cas que es realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'una prova o exercici d'avaluació la nota serà un 0, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en les proves o exercicis d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En el moment de realització de cada activitat d'avaluació, s'informarà l'alumnat del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

* La no transparència de l'ús de la IA en aquestes activitats avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat".

* Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Bibliografia

Actes de la II Trobada d'Estudiosos d'Emrampunyà: El camí ral, camins antics i altres termes. Begues, Centre d'Estudis Beguetans: 2011

ALTED VIGIL, A.; SÁNCHEZ, J.: *Métodos y técnicas de investigación de Historia Moderna e Historia Contemporánea*. Madrid: Editorial Universitaria Ramón Areces, 2005.

Associació Catalana per a la Recerca en Arqueologia Medieval: www.acram.cat. Congressos d'Arqueologia Medieval i Moderna a Catalunya

BARKER, David & CRANSTONE, David (eds.) (2004): *The Archaeology of Industrialization: Society of Post-Medieval Archaeology*, Routledge, Londres.

BARRAL i ALTED X.: "Arqueologia industrial o Arqueologia del mundo contemporáneo", dins de RIPOLL LÓPEZ, G.: *Arqueología, hoy*. Uned, Madrid: 1992

CASELLA, Eleanor Conlin, NEVELL, Michael i STEYNE, Hanna (eds) (Apr. 2022), *The Oxford Handbook of Industrial Archaeology*, Oxford Handbooks (2022); online edn, Oxford Academic, 20, <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199693962.001.0001>

CERDÀ, Manuel: *Arqueologia Industrial*. Publicacions de la Universitat de València, València, 2008

CLARA, J.: *Els fortins de Franco*. Rafael Dalmau Editor, Barcelona 2010

DD.AA.: *L'arquitectura de l'aigua*, Pagès Editors, Lleida: 2004

DD.AA.: *Barraquisme. La ciutat (im)possible*. Generalitat de Catalunya, Barcelona : 2011

FERNANDA, M; SANTACANA, J: *L'arqueologia del segle XXI: restes i objectes del passat industrial*. Barcelona: Graó, 1998.

FERRER, Ll.: *La Catalunya rural, abans i ara*. Saga editorial: 2009.

GALLEGO, Laia i PASTOR, Ana (Eds.), "Obrir nous camins per a l'estudi i la intervenció sobre el passat industrial", monogràfic dins *Treballs d'Arqueologia*, Vol. 27, UAB, 2024:
<https://revistes.uab.cat/treballsarqueologia/issue/view/v27/TA-27-pdf>

GARCIA i ESPUCHE, A.: *La Ciutat del Born : economia i vida quotidiana a Barcelona (segles XIV a XVIII)*, Barcelona : Ajuntament de Barcelona : Museu d'Història de Barcelona, cop. 2009.

GONZÁLEZ RUIBAL, A.: *Volver a las trincheras*, Alianza Editorial, 2016.

HARRISON, R. & SCHOFIELD, J., *After modernity: Archaeological approaches to the contemporary past*. Oxford: Oxford University Press, 2010.

OYON, J.L.: "Historia urbana e historia obrera: reflexiones sobre la vida obrera y su inscripción en el espacio urbano, 1900-1950". *Historia Contemporánea*, 24 (2002), pp. 9-56.

PONS Raga, Ferran, *Què fer amb les runes de la Matussière? La (in)visibilització del patrimoni industrial de la ribera d'Isil i Alòs (Pallars Sobirà)*, MNACTEC-Ajut de recerca Francesc Salvà i Campillo, Terrassa, 2021, 122p.

RAMOS, Jordi: *Turó de la Rovira: arqueologia d'un conflicte*. Barcelona : Societat Catalana d'Arqueologia, 2016.

RIART I ARNALOT, Oriol: *Érem Feres. Diaris personals de combatents a la Guerra Civil*, Pagès editors, 2023.

ROMERO, Eladi: *Itinerarios de la guerra civil española*, Ed.Laertes, Barcelona: 2001.

SOLE, Queralt i JANÉ, Oscar (Eds.): "L'arqueologia del món modern i contemporani", Monogràfic del número 78 de la Revista *Afers*. Fulls de recerca i pensament. Vol. XXIX, Catarroja, 2014, p. 305-470.

TARRAUBELLA MIRABET, F.X.: *Urbanisme, arquitectura i construcció a Catalunya : guia d'arxius i de fonts documentals*, Barcelona: Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona; Tremp : Garsineu edicions, 1993

Turiscopia, Grup de Treball de l'Institut Català d'Antropologia: *La rabassada. La utopía de l'oci burgès*. Barcelona: 2011

VVAA, *Revista d'arqueologia de Ponent*, n. 31, UDL, 2021: <https://raco.cat/index.php/RAP/issue/view/30329>

VALLS, Joan: *Inhòspits*. Angle, Barcelona: 2011.

Programari

Cap específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt

(PCAM) Pràctiques de camp	11	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	12	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt